

Emmeloord, 31 oktober 2017.

Onderwerp

Evaluatie beleid arbeidsmigranten

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Kennis nemen van de evaluatie van het Beleid Arbeidsmigranten door BMC;
2. Kennis nemen van de reacties van verschillende partijen op het vastgestelde beleid, het gesprek met de dorpsvertegenwoordigers en het evaluatierapport van BMC;
3. Instemmen met de aanbevelingen uit de evaluatie van BMC;
4. Huisvesting niet toestaan in groepsaccommodaties;
5. Het college de opdracht geven de aanbevelingen uit de evaluatie te verwerken in de beleidsregels.

Doelstelling

- Inzicht krijgen in de werking van het beleid en de beleidsregels in de afgelopen jaren;
- Inzicht krijgen in de sociaal maatschappelijke effecten van de aanwezigheid van arbeidsmigranten in onze gemeente;
- Het beleid en de beleidsregels actualiseren en versoepelen om de kans op voldoende adequate huisvesting voor arbeidsmigranten te vergroten.

Inleiding

Het beleid Arbeidsmigranten Noordoostpolder is ruim vier jaar geleden door uw raad vastgesteld. Ter uitvoering van het beleid heeft ons college twee beleidsregels opgesteld om huisvesting in zowel het landelijk gebied als de dorpen mogelijk te maken. In beide beleidsregels is indertijd een overgangstermijn¹ opgenomen.

Vanuit het veld zijn er verschillende signalen binnengekomen over het beleid. Zo heeft een aantal fruittelers aangegeven niet met het beleid uit de voeten te kunnen. Uitzendbureaus en huisvesters hebben enkele knelpunten aangegeven. Dit heeft mede tot gevolg dat er tot nu toe te weinig huisvestingsplaatsen zijn gerealiseerd. Ook is er nieuwe wetgeving gekomen waardoor korte procedures mogelijk zijn. Tijd voor een evaluatie en actualisatie van het beleid.

De evaluatie van het beleid en de beleidsregels is door BMC-onderzoek uitgevoerd. Dit is onder andere gedaan met de klankbordgroep, die indertijd bij het beleid betrokken was.

¹ De overgangsbepalingen beoogden de ondernemers/huisvesters de ruimte te bieden bestaande "illegale" huisvesting te legaliseren dan wel vervangende huisvesting te realiseren/regelen. In de beleidsregel is opgenomen dat in de overgangperiode alleen gehandhaafd zou worden als situaties niet aan brand- of veiligheidseisen voldeden of als overlast werd veroorzaakt. Er is dus niet actief gehandhaafd op situaties die niet voldeden aan het beleid maar wel aan voornoemde voorwaarden voldeden.

Daarnaast is gesproken met vertegenwoordigers van de dorpen over de sociaal maatschappelijke aspecten: welke invloed heeft de aanwezigheid van arbeidsmigranten op een dorpsgemeenschap? Ook is in beeld gebracht wat nu al gebeurt op het gebied van integratie.

Beleidsreferentie

- ⇒ *Beleid arbeidsmigranten Noordoostpolder (november 2012);*
- ⇒ *B&W nota 339226 over starten met evaluatie*

Argumenten

- 1.1 *In het rapport van BMC staan reacties vanuit het veld en organisaties op het beleid*
Het rapport geeft aan wat goed gaat en waar de schoen wringt.
- 2.1 *Het verslag van het overleg met de dorpen geeft inzicht in sociaal maatschappelijke aspecten*
In de gesprekken kwam naar voren dat dorpen veel al zelf doen maar niet de kennis in huis hebben om integratie goed te begeleiden. Dorpen verwachten een actieve rol van de gemeente op het gebied van integratie. Ze hebben gevraagd of de gemeente hen daar bij kan helpen. Dorpen kunnen hiervoor terecht bij Carrefour. Vanuit het integraal gebiedsgericht werken wordt bekeken welke rol de gemeente pakt in het integratieproces van arbeidsmigranten.
- 2.2 *In het overzicht integratie arbeidsmigranten staat wat allemaal op het gebied van integratie gebeurt*
Dit geeft een overzicht van de inspanningen van verschillende partijen, waaronder Carrefour en de dorpen. Daarnaast wordt toegelicht wat gebeurt als een arbeidsmigrant onverhoopt in de bijstand terecht komt.
- 2.3 *Dit geeft inzicht in hoe de verschillende betrokken partijen het beleid ervaren*
Zo maakt de brief van de fruittelers duidelijk waarom ze niet met het huidige beleid uit de voeten kunnen. En geeft bijvoorbeeld een uitzendbureau aan zich te kunnen vinden in de aanbevelingen voor actualisatie van het beleid en de beleidsregels van BMC.
- 3.1 *Door de aanbevelingen te verwerken is de kans op meer huisvesting groter*
Het gaat dan om:
 - Het loslaten van het groeimodel voor de grootschalige locaties (dat is nu in de eerste fase maximaal 150 personen, na evaluatie en nieuw advies klankbordgroep pas doorgroei mogelijk naar maximaal 300).
Ondernemers geven aan op deze getrapte manier hun financiering moeilijk rond te kunnen krijgen bij de bank. Bovendien kent het groeimodel een dubbele planologische procedure. Wij willen het groeimodel alleen loslaten als de klankbordgroep positief adviseert.
 - Meer onderscheid in de categorieën. Zoals:
 - a: *het toestaan van units in de piekperiodes*
Tijdens de piekperiode vinden bijvoorbeeld fruittelers geen/onvoldoende onderdak voor hun werknemers. Voor fruittelers loont het niet om in bestaande bedrijfsgebouwen permanente logiesfuncties te creëren die slechts voor maximaal 8 weken per jaar worden gebruikt. Ook omdat ze juist in de piekperiode de schuren nodig hebben voor de opslag van hun oogst;
 - b. *het verruimen van huisvestingscategorie 1*
Ophogen van maximaal 20 naar maximaal 50 personen op solitaire erven. Uit de praktijk blijkt dat van categorie 1 weinig gebruik wordt gemaakt. Door deze op te

hogen vergroten we de kansen voor deze relatief kleinere vorm van huisvesting op erven die zich daartoe lenen;

c. het verruimen van huisvestingscategorie 2

* ophogen van maximaal 100 naar maximaal 150 personen. Dit omdat de grote Wieringermeerboerderijen geschikt zijn voor huisvesting van meer dan 100 personen.

* naast Wieringermeerboerderijen ook op andere solitaire erven toestaan

Omdat ook solitaire erven met daarop bijvoorbeeld een Schokbetonschuur zich hiervoor goed lenen. Het is dan wel nodig om op zo'n erf deels nieuw te bouwen, wat onder voorwaarden verantwoord is. Een andere gedachte achter deze verruiming is dat de Wieringermeerboerderijen slechts mondjesmaat vrij komen;

* verruimen van het aantal van deze huisvestingsvormen naar 15 (was 10). Dit is conform uw eerdere besluit over het beleid Arbeidsmigranten Noordoostpolder uit 2012;

- Verbreiding van categorie 1

Huisvesting van kleine groepen niet alleen toestaan op agrarische en woonerven, maar ook mogelijk maken binnen de bestemming "bedrijf". Ruimtelijk gezien zijn daar namelijk dezelfde mogelijkheden;

- Het heroverwegen van de afstandscriteria.

Door deze in te korten ontstaat er meer ruimte voor huisvestingslocaties;

- Actiever te handhaven op illegale situaties.

Voor de uitvoering van het toezicht en de handhaving op de huisvesting van arbeidsmigranten is al een plan van aanpak vastgesteld. In het Uitvoeringsprogramma Vergunningen, toezicht en handhaving 2017 is dit plan opgenomen, waarbij gekozen is voor een efficiënte inzet van de capaciteit door een programmatische en reactieve aanpak voor het bevorderen van legale veilige huisvesting voor arbeidsmigranten. De evaluatie heeft in zoverre al positieve resultaten opgeleverd, dat uitzendbureaus inzicht hebben gegeven in de locaties waar arbeidsmigranten zijn gehuisvest.

Zie voor het complete overzicht van de voorgestelde aanpassingen bijlage 7.

3.2 Aansluiting bij nieuwe wetgeving levert de aanvrager tijdswinst op

Na het vaststellen van het beleid is het Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. Dit maakt snellere procedures mogelijk. Per aanvraag wordt bekeken welke procedure nodig is.

4.1 U heeft in 2012 al in het algemeen besloten geen huisvesting te willen op recreatieterreinen.

4.2 Verblijf van werknemers in groepsaccommodaties gaat ten koste van recreatieplekken en kan zorgen voor het wegblijven van recreanten

Recreatie in groepsaccommodaties is anders van karakter (vaak een midweek of weekend) dan het verblijf van arbeidsmigranten op zo'n locatie (langere periodes aaneengesloten). Ook hebben deze groepen een verschillend dagritme en doel.

5.1 Door de aanbevelingen in de beleidsregels te verwerken worden deze operationeel

Kanttekeningen

3.1.1 Een aantal aanbevelingen is in strijd met het provinciale beleid

Dit kan voor een aanvrager betekenen dat de procedure langer gaat duren en/of de provincie deze tegenhoudt. We zullen de aanvragers hier vanaf het begin duidelijk over informeren (zie voor een overzicht hiervan het schema met voorgestelde beleidswijzigingen).

Overigens zijn we al lang in gesprek met de provincie over onze wensen. De vraag is of deze allemaal wel van provinciaal belang zijn. De provincie heeft aangegeven na onze evaluatie, deze te betrekken bij hun evaluatie van het experiment Gebiedsplan huisvesting arbeidsmigranten gemeente Noordoostpolder (2009). Door onze wensen nu al wel in ons eigen beleid te verwerken, geven wij (nogmaals) een duidelijk signaal naar de provincie af. We vragen de provincie na uw besluit nogmaals het experiment te herzien.

3.1.2 Onderlinge afstand grootschalige huisvesting is van invloed op riolering

Bij het toestaan van kortere onderlinge afstanden tussen grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten in het buitengebied heeft de gemeente weinig sturingsinvloed op het doelmatig inzamelen en afvoeren van het vrijkomend afvalwater. Indien in het buitengebied al een rioolleiding ligt dan is deze leiding voor het afvoeren van afvalwater zo optimaal mogelijk gedimensioneerd. Vanuit een doelmatigheidsoverweging (een te grote aangelegde leiding is bij het verpompen van afvalwater onvoldoende renderend) is het niet mogelijk een forse toename van af te voeren afvalwater op deze leiding aan te sluiten.

3.2 Door korte procedures voor huisvestingscategorie 2 toe te passen, zal de klankbordgroep snel met een advies moeten komen

Het kan dan lastig zijn tijdig advies in te winnen van de klankbordgroep. Een mogelijke oplossing hiervoor is het instellen van een vaste klankbordgroep, die per aanvraag wordt aangevuld met belanghebbenden vanuit de omgeving van de betreffende locatie.

Planning/uitvoering

Na uw besluit zag het college dit uitvoeren en de KHN, Level One en de fruittelers informeren.

Bijlagen

1. Eindrapportage Evaluatie Beleid Arbeidsmigranten (verseonnummer 411061).
2. Verslag van het gesprek met dorpen Creil en Kraggenburg (verseonnummer 520075);
3. Overzicht van activiteiten op het gebied van integratie (verseonnummer 520073);
4. Brief van een uitzendbureau (verseonnummer 520079);
5. Brief van de fruittelers (verseonnummer 520078)
6. Brief van Koninklijke Horeca Nederland (verseonnummer 520076)
7. Overzicht met het voorstel voor beleidswijzigingen (verseonnummer 520074)

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : De heer W.C. Haagsma
Steller : mevrouw J. Bijlsma; 33 82; j.bijlsma@noordoostpolder.nl/
de heer R. van den Belt; 33 81; r.vdbelt@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 31 oktober 2017, no. 504415;

B E S L U I T:

1. Kennis te nemen van de evaluatie van het Beleid Arbeidsmigranten door BMC;
2. Kennis te nemen van de reacties van verschillende partijen op het vastgestelde beleid, het gesprek met de dorpsvertegenwoordigers en het evaluatierapport van BMC;
3. In te stemmen met de aanbevelingen uit de evaluatie van BMC;
4. Huisvesting niet toe te staan in groepsaccommodaties;
5. Het college de opdracht te geven de aanbevelingen uit de evaluatie te verwerken in de beleidsregels.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 27 november 2017.

De griffier, de voorzitter,